

Vår saksbehandler:
Gunnar Hansen tlf 61283095

FORSLAG TIL NY LOV OM SKOGBRUK - HØRING

Sakstype	Utvalg	Utv.saksnr.	Møtedato	Beh.status
Å	PS	Utvalg for miljø, utmark og landbruk	016/04	11.03.2004

Dokumenter vedlagt saken:

Forslag til vedtak

Oppsummering av hovedpunktene:

- Omdisponeringsparagrafen (§50 i dag) må vere med i den nye lova.
- Det blir innført miljøforskrift
- Krav til foryngingsplikt
- Meldeplikt i vernskog som i dag
- Skogfond med krav om minimum 10% av brutto tømmerverdi.

Utvalget for miljø, utmark og landbruk sluttar seg til dei vurderingane som er gjort.

Ringebu, 24.02.2004

Jon Alver
Rådmann

Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn. tlf Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn.

Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn. Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn.

Utredning

FRAMLEGG TIL NY »LOV OM SKOGBRUK » (SKOGBRUKSLOVA) – HØYRING.

Saksdokument:

Forslag til ny Lov om skogbruk (skogbrukslova) – høring, datert 04.12.2003.

Bakgrunn.

Den gjeldande »Lov av 21. mai 1965 om skogbruk og skogvern (skogbruksloven)» er , som det går fram av namnet, frå 1965. Landbruksdepartementet har som formål med framlegget: »å etablere eit meir moderne og juridisk funksjonelt rammeverk for forvaltning av skogressursane».

LD seier om lovframlegget:

»Lovforslaget legg m.a. opp til eit større rom for handling på lokalt nivå enn gjeldande lov, noko som inneber at kommunane sin fullmakt til å treffe vedtak i første instans blir større.

Lovforslaget legg til grunn som hovudprinsipp at skogeigaren har ansvaret for at skogressursane og miljøverdiane blir forvalta i samsvar med lova og forskrifter gitt med heimel i lova. Departementet fører i denne samanheng inn omgrepet forvaltaransvar i lova.

Lovforslaget gir ei ny føresegn om forynging etter hogst. Departementet foreslår samstundes å lage ei ny forskrift om forynging og tek sikte på å fastsetje denne parallelt med iverksetjinga av den nye lova. Det er ynskjeleg at høringsinstansane kommenterer kva for innhald og detaljeringsgrad ei slik forskrift bør ha.

Lovforslaget legg vidare til rette for å møte nye utfordringar i samband med ulike miljøspørsmål, det inneber m.a. eit forslag om heimel for å lage ei forskrift om miljøomsyn. Departementet tek sikte på å fastsetje ei slik miljøforskrift parallelt med iverksetjinga av den nye lova. Som for forskrifta om forynging ber departementet høringsinstansane om synspunkt på innhaldet i ei slik forskrift.

Føresegnene om omdisponering av skogsmark i gjeldande lov blir ikkje ført vidare. Departementet legg til grunn at regulering av dette først og fremst skal skje etter plan- og bygningslova og dels ved føresegnene om deling og omdisponering i jordlova.

Føresegnene i gjeldande lov om at brot ikkje blir påtala utan krav frå skogbruksstyremaktene blir ikkje ført vidare. Departementet meiner elles at særleg alvorlege brot på lova og forskrifter fastsett med heimel i denne, som gir varige negative verknader for miljøet, skal vurderast som miljøkriminalitet. Det kan i slike saker og bli reist tiltale etter straffelova.

Næringskomiteen sa følgjande i Innst. S. nr. 208 (1998-1999) side 19-20: »Komiteen er enig i at de skogpolitiske utfordringene krever et moderne og funksjonelt juridisk rammeverk. Det er viktig at en ny skogbrukslov blir en næringslov hvor prinsippet om frihet under ansvar opprettholdes. Loven må også gi klare rammer for de miljøhensyn som påhviler skogbruket, og som er en viktig del av den enkelte skogeiers forvalteransvar.»

Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn. tlf Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn.

Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn. Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn.

Vurdering:

Generelt:

Forenkling:

Det er ynskjeleg med ein enkel og kortfatta lovtekst. Gjeldande lov har 58 paragrafar, mens framlegget til ny lov har 22 paragrafar. Når ein les det nye framlegget føler ein at det er grunn til å spørje om ynskje om forenkling har ført til at ein har gått for langt. Fjerning av paragrafen om omdisponering av skogmark er eit godt døme på at ein har tatt ut av lova (overført til jordlova) ei heilt naudsynt styringsreiskap i arealforvaltninga.

Skogoppsyn:

Gjeldande skogbrukslov brukar omgrepet »skogoppsyn» som ei samlenemning for dei organ som har makt til å treffe vedtak etter lova. I framlegget til ny lov er omgrepet ikkje ført vidare. Kommunen er utøvande førsteinstans for mange lovar utan at tilsvarande omgrep blir nytta i samband med andre lovverk. Når kommunen frå 01.01.2004 er skogbruksstyremakt i første instans er det naturleg at omgrepet »skogoppsyn» ikkje blir ført vidare.

Omdisponering av skogsmark:

I gjeldande skoglov er det § 50 som styrer omdisponering av skogsmark til andre formål enn skogbruk. I framlegget til ny skoglov er fråsegna om omdisponering av skogsmark tatt bort. I staden vil departementet endre § 9 i jordlova og ta inn skogbruk der. Det som gjeld skogbruk blir: *» Skog kan ikkje takast i bruk til andre formål enn skogproduksjon. Departementet kan i særlege høve gi dispensasjon dersom det etter ei samla vurdering av tilhøva finn at jordbruks- eller skogbruksinteressene bør vike. For skog skal det og takast omsyn til skogsmarka si produksjonsevne, alderen på skogen og om det er vernskog etter lov om skogbruk. Det kan krevjast lagt fram alternative løysingar. Samtykke til omdisponering kan bli gitt på slike vilkår som er nødvendig av omsyn til dei formåla lova skal fremje. Dispensasjon fell bort dersom arbeidet for å nytte jord eller skogen ikkje er sett i gang innan tre år etter at vedtak er gjort.»*

Denne lovheimelen bør stå i skoglova. Det er ulogisk og forvirrande at ein må leite i jordlova for å finne heimelen om omdisponering av skogsmark

Kommentarar til dei einskilde paragrafer:

§ 1 Formålet med lova (formålsparagrafen):

Formålsparagrafen er eit viktig signal om prioritering av kva interesseområda loven dekkjer og vektlegginga på kvart område. I internasjonal skoglovgjeving, og i framlegget til ny skoglov, er det ein tredeling som omfattar økonomi, økologi og skogen sine kulturelle og sosiale verdiar. Departementet gjer framlegg om følgjande ordlyd:

»Denne lova har til formål å fremme ei berekraftig forvaltning av skogressursane i landet med sikte på verdiskaping, og å sikre det biologiske mangfaldet, omsyn til landskapet, friluftslivet og kulturverdiane i skogen». I notatet som følgjer lovutkastet skriv departementet: *» I arbeidet med formålet og dei ymse føresegnene i lova er det derfor lagt særleg vekt på at lovgjevinga skal fremme ei aktiv og berekraftig forvaltning som tek sikte på verdiskaping».* Dette er formuleringar som vi berre kan slutte oss til.

§ 4 Skogeigar sitt forvaltaransvar

Lovgjevinga i t.d. Sverige, Finland og Tyskland inneheld konkrete føresegner om skogbruket sine

Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn. tlf Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn.

Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn. Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn.

miljøoppgåver, under dette omsyn til nøkkelbiotopar og andre særlege miljøverdiar i skog.

Departementet varslar ei ny miljøforskrift. Dette var sist framme i samband med utarbeiding av »Skogmeldinga» (St. meld. nr. 17 (1998-99) Verdiskaping og miljø – muligheter i skogsektoren). Det utøvande skogbruk gjennom Norges Skogeierforbund gjekk den gong sterkt i mot miljøforskrift, og viste til Levende Skog standardane. Levende Skog er ei avtale mellom skogbruket og ei rekkje miljø-, friluft-, arbeidstakar- og treforedlingsorganisasjonar om korleis skogbruket skal drivast for mellom anna ta tilstrekkelege miljøomsyn. Formålet med avtala var å skape »fred» med miljøinteressene, og gjere norsk skogbruk truverdig i miljøsamheng i verdsmarknaden. Tida har vist at kritikken frå miljørada mot norsk skogbruk har halde fram, også i internasjonale fora, for å fremje press mot norsk skogbruk. Miljørada ynskjer stadig å frede større skogareal, og å stramme inn på standardane slik at skogbruket blir pålagt stadig nye restriksjonar. Det har nå blitt prøvd å gjennomføre ein avtala revisjon av Levende Skog standardane. Det har resultert i at Norges naturvernforbund har brote samarbeidet fordi dei følte at dei ikkje fekk nok gjennomslag for innstrammingar i standardane.

Ved Stortingets handsaming av Skogmeldinga sa komiteen: *»Flertallet, medlemmene av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre, vil be departementet vurdere resultatet av en videreføring av dette frivillige prosjektet etter 2 år, og da ta stilling til om det er behov for en miljøforskrift i påvente av en fullstendig gjennomgang av saksfeltet i forbindelse med ny skogbrukslov.*

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, vil understreke at det er nødvendig med klare miljøbestemmelser i lov- og regelverket for skogbruket. »

Det ligg i sakens natur at miljøorganisasjonane alltid vil presse for at miljøinteressene skal vektleggast stadig tyngre i forhold til andre interesser. Å tru at ei friviljug avtale kan stanse ein slik prosess er ei feilvurdering. Derfor er det viktig at det offentlege trekker opp klare rammer for dei krav som skal stillast til skogbruket for at tilstrekkelege miljøomsyn blir tatt. Landbruksdepartementet har investert meir enn 40 millionar kroner i prosjektet »Miljøregistrering i skog – MiS). Noreg har gjennom dette prosjektet skaffa seg unik kunnskap, også sett i eit internasjonalt perspektiv, om korleis ein skal ta vare på det biologiske mangfald i norsk skog. Denne kunnskapen må nyttast til å utarbeide ei detaljert miljøforskrift.

Departementet ynskjer synspunkt på om t.d. reglar om hogst knytt til reirlokaltetar for rovfugl o.a., grøfting av myr og sumpmark, fjerning av kantsonar mot vann og vassdrag har nokon verdi. Reglane bør ha ein slik detaljeringsgrad. Dette vil sikre skogeigaren sin rettstryggleik i slike spørsmål. Handsaminga av offentlege lovar og forskrifter er styrt av forvaltningslova og skogeigar er sikre rett til å klage på vedtak og få saka vurdert av overordna organ. Levende skog standardane har ikkje ein slik rettstryggleik for skogeigaren.

Denne vil da kunne sette ein standard på kva som er naudsynt for å sikre at tilstrekkeleg miljøomsyn blir tatt. Det vil ha stor verdi for det utøvande skogbruk å ha eit slikt rammeverk å halde seg til når dei skal diskutere Levende Skog standardar med miljørada, og det er grunn til å tru at det kan vere med å dempe presset om stadig aukande restriksjonar. Det vil ha stor verdi for treforedlande industri, både nasjonalt og internasjonalt, og kunne marknadsføre at produkta er produsert innanfor ei detaljert nasjonal miljøforskrift. Det er grunn til å understreke at framlegget ikkje har bakgrunn i eit ynskje om å auke byråkratiet, eller gje kommunen meir makt, men fordi det utøvande skogbruk vil vere tent med ei miljøforskrift.

§ 6 Forynging og stell av skog:

Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn. tlf Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn.

Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn. Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn.

Plikt til å syte for ny skog etter hogst er fundamental i lovgiving om skog i nyare tid. Dette er blitt eit særleg aktuelt spørsmål etter at statstilskotet til planting blei teke bort. stiller og krav om at tiltak for å få opp ny skog skal vere sett i verk innan 5 år etter at hogsten starta. Skogstyresmakta skal og ha melding når tiltaka knytt til forynging er gjennomførte.

Departementet meiner at det ikkje er naudsynt med ei landsdekkande meldeplikt for hogst i Noreg. Departementet foreslår likevel at kommunane eller skogbruksstyresmaktene på andre nivå skal kunne innføre meldeplikt om det er nødvendig. Vi vil slutte oss til vurderinga til departementet. Ei generell meldeplikt har er ei unødig byråkratisering som ikkje vil gje ein gevinst som står i forhold til alt arbeid den vil medføre.

Meldeplikt for hogst i vernskog, slik vi har i dag, er viktig og riktig. Det er naudsynt å ha ein tryggleik for at hogstaktiviteten i slik områder skjer på ein forsvarleg måte

Departementet meiner at ved hogst tek skogeigaren ut verdier og inntekter frå skogen. Departementet legg derfor til grunn at dette gjer skogeigaren forplikta til å ta kostnaden med å få opp ny skog. Vi vil gje vår fulle tilslutning til dette som har vori eit berande prinsipp i skogbruket i alle år. Dei seinare år har dette prinsippet kome litt i bakgrunn i tråd med den samfunnsmessige utviklinga der kortsiktig profitt er i fokus, og investeringar i eit 100 års perspektiv kjem i bakgrunn. Foryngingsfeltkontrollar som skogoppsynet har gjennomført over hele landet viser at på ca. 25 % av hogstflatene er det ikkje gjort tiltak for å sikre ny forynging. I tillegg har ein del av det tilplanta areal på dei beste bonitetane for lågt tretal. Dette vil gje store konsekvensar for framtidig avverkingskvantum. Skogforskarar har rekna ut om denne trenden fortsett vil tilveksten i norske skogar i løpet av neste hundreår bli halvert frå 23 millionar kubikkmeter i dag til 10 millionar kubikkmeter. Da er tilveksten tilbake på det nivå den var ved inngangen på 1900 talet. Stor satsing på planting og skogkultur, med statleg støtte, dobla tilveksten i løpet av 1900 talet. *Derfor bør skogloven ha ein klar foryngingsplikt med klare tidsfristar og minimumskrav på tal utviklingsdyktige planter av rett treslag.*

Departementet har sett opp ein tabell for minstekrav til tettleik i foryngingane. For gran går den frå 125-150 planter på høg bonitet, 80-100 på middels bonitet og ned til 50 på låg bonitet. For furu er kravet 150-180 på høg bonitet, 100 –125 på middels bonitet og ned til 50 på låg bonitet. . Minimumskravet til departementet ligg under det som er naudsynt for å få tilfredsstillande kvalitets- og volumproduksjon. Det hadde vore ynskjeleg at nivået var minst 30 % høgare. Men som eit minimumsnivå, kor skogeigaren blir pålagt å gjere tiltak for å betre situasjonen om ein kjem under dette, finn ein det rett at nivået ikkje er høgare. Det er rett å akseptere at nivået er noko under det som er optimalt før det offentlege skal gå inn med pålegg. Det som er sær viktig er at minimumskravet gjeld under heile foryngingsfasen. Det er ikkje nok å plante dette talet planter da ein del planer alltid vil bukke under. Kravet må vere definert til å gjelde tal planter som skal vere utviklingsdyktige ved t.d. 1,3 meters høgde. I forskrifta bør det setjast krav om kor stor del av hogstane som skal kontrollerast slik at ein får ein lik praksis frå kommune til kommune.

Departementet skriv at akseptabel ventetid på naturleg forynging, før ein når minimumskrava, er fem år på høg bonitet, 10 år på middels bonitet og 15 år på låg bonitet. Vi sluttar oss til denne vurderinga.

Pålegg om vidare stell av ungsbogen, avstandsregulering og lauvrydding, er ikkje heimla i loven. I dagens situasjon er det ikkje realistisk at det offentlege skal ha kapasitet til å følgje opp dette, og da bør det heller ikkje stå i lovteksten.

Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn. tlf Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn.

Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn. Feil! Ukjent dokumentegenskapsnavn.

---

§ 11 Meldplikt:

Departementet legg ikkje opp til generell meldeplikt for all hogst/tiltak for forynging av skog, men at kommunen kan innføre det. Vi gjev vår støtte til dette, det er ikkje naudsynt med ei generell meldeplikt.

§12 Vernskog

Lovteksten er ”*Med vernskog meiner ein i denne lova skog som tener som vern for annan skog, og område der skogen kan gi vern mot naturskadar. Vernskog kan og omfatte område opp mot fjellet eller ut mot havet der skogen er så sårbar at det er nødvendig å kontrollere at skogen ikkje blir øydelagt ved feil skogbehandling*” Det står vidare at fylkeslandbruksstyret kan innføre meldeplikt.

Meldeplikt i vernskog må vidareførast slik det er i dag. Dette er sårbare område og feilaktig skogbehandling kan ha negative konsekvensar for skogproduksjonen i lang tid framover.

§ 14 Innbetaling til skogfond:

Å oppretthalde skogavgiftsordninga, no kalla skogfond, er viktig for å oppretthalde eit langsiktig berekraftig skogbruk. Som omtalt under § 6 Forynging og stell av skog har det i fleire år vore reduksjon i planting og ungsogpleie. Pliktig avsetning av ein del av tømmerverdien for å sikre investeringar i ny skog har vore ein av grunnpilarane i oppbygginga av norske skogressursar. Når det ikkje er rentar på kontoen, og ein stor skattefordel ved å nytte midlane til langsiktige investeringar, er dette eit særst viktig verkemiddel i norsk skogpolitikk.

Departementet skriv at dei ser det som særst viktig å føre ordninga vidare. Dei gjer framlegg om minimumssats på 2 % av bruttoverdi av virket. Framlegget til lov viser eit ynskje om å legge opp til ein offensiv politikk for å fremje skogbruket som næring og ta vare på framtidig skogproduksjon ved å skjerpe plikten til å forynge etter hogst. Minimumssatsen på 2 % harmonerer ikkje med dette. Det er i dag ikkje tilskot til planting, og da vil det normalt vere behov for minimum 15 % skogavgift, ofte meir, for å dekkje skogkulturkostnadar og noko vegkostnadar. Minimumssats for skogavgift må vere 10 %. Dette vil skogeigarane vere tent med fordi dei i mykje større grad vil få nytta skattefordelen ved bruk av skogavgift.

Rådmannens vurdering.

Rådmannen sluttar seg til saksframstillinga.